

Desigualtats

El cel era gris i ombrívol. El nombre 101010 s'aixecà lentament del llit i es disposà a esmorzar. Mirà a través de la finestra i la fredor de l'ambient el va encongir. La tristor i melangia de l'ambient de fora accentuaven el sentiment de buidor que notava dins seu. El seu dia a dia era un constant patiment: contínuament havia de suportar burles i insults de la resta de nombres. Vivia en un sistema que estava completament jerarquitzat: aquells qui tenien les xifres més altes eren respectats i admirats; en canvi, aquells qui només tenien uns i zeros, com el 101010, eren discriminats i abandonats. Dia rere dia, l'101010 es trobava més entristit i més afligit i més angoixat. Mentre estava assegut amb la mirada perduda anava recordant els insults del dia anterior: "ets un nombre inútil", "només estàs format per xifres baixes", "no ets ningú"... no se'ls podia treure del cap i estava començant a creure que els altres nombres potser tenien raó. Va sospirar mentre una llàgrima s'escapava fugissera. Capcot, va decidir que encara que es lamentés havia d'anar a treballar a la fàbrica de comes per als nombres amb decimals i es va aixecar de la taula.

L'101010 es trobava a l'autobús reflexionant quan de sobte va notar que un altre nombre s'acostava. El que no s'imaginava és que seria la bonica 42: pensava nit i dia en ella. Era tan bella, només formada per dues potències de dos consecutives... L'101010 es quedà embadalit admirant-la. Però fins i tot la xifra 4 era massa alta per ell, i la 42 el repudiava com tots els altres nombres. Sobresaltat, va cedir-li el seient. Tot i que en aquest cas ell ho feia per cortesia, era obligatori per llei deixar asseure a l'autobús aquells qui tinguessin almenys una xifra superior a totes les pròpies. L'101010 no sabia com expressar tot el que sentia per ella i començà a neguitejar-se. Amb un filet de veu va dir:

-Espero q-qu-que el d-d-dia li vagi b-bé... –va balbucejar.

La 42 el va mirar amb menyspreu i va respondre amb un to sec:

-Disculpa, però no penso parlar amb els de la teva classe numeral –i es va girar fredament.

L'101010 abaixà ràpidament el cap perquè ningú no veiés el seu plor. Estava fart de viure en aquell món que l'escarnia. Va decidir baixar de l'autobús ja que no es veia capaç de seguir al costat d'ella després de les seves paraules punyents i plenes d'odi. Es va a posar a córrer pel carrer. No podia més... Va accelerar el pas mentre es tapava el rostre amb les mans. Per què havia nascut així? Per què era inferior als altres nombres? La impotència el rosegava per dins.

De sobte va notar un cop sec i va caure al terra, adolorit. Quan va aixecar els ulls es va adonar que havia impactat amb la respectadíssima i molt noble 999. Ella es trobava inconscient, estabornida al sòl. A causa de la gran velocitat que portava l'101010 ella s'havia donat un cop molt fort... tan fort que se li havia partit una cama i ara el seu tercer 9 semblava que fos un 0.

El cor de l'101010 s'encongí de por. Això era el pitjor que li podia passar a un nombre! Perdre la millor xifra de totes! El 9! I a sobre havia estat culpa d'un idiota format només per zeros i uns. Era totalment impensable. De seguida va venir la policia i l'ambulància i es va trobar rodejat. Els nombres que passaven s'aturaven i observaven la situació amb incredulitat. Quina vergonya! El metge va inspeccionar la 999 i va sentenciar amb preocupació:

-Recuperarà la xifra, però ens portarà temps.

Es va sentir un murmurí sobresaltat entre la multitud. Els nombres van començar a reclamar un càstig per a l'101010.

-Ha insultat la nostra raça! –exclamà una 898.

-Un cop més la seva classe ha demostrat del que és capaç... –digué amb ràbia un 76.

-I pensar que ha convertit un 9 en un 0... un 0! La pitjor xifra de totes! –sospirà una 59.

-Que el tanquin! Que el tanquin! –bramava la multitud enfurismada.

L'101010 va començar a suplicar i a demanar disculpes embogit.

-Clemència! Ha estat un accident! –implorà una vegada i una altra.

Però de res no van servir les seves paraules i al cap de poca estona es trobava tancat en una cel·la. L'havien sentenciat a 9 anys de presó. Estava desconsolat i no sabia com ho podria suportar. Començà a plorar desconsoladament sense ser capaç d'assimilar el gir de 180 graus que acabava de fer la seva vida. Mentre es lamentava del seu obscur futur va sentir algú que el cridava: "Xst! Tu, 101010, mira cap al costat". Ell es va girar i a la cel·la del costat va trobar un 110 somrient.

-Per fi puc parlar amb un altre nombre! –exclamà-. Portava una temporada tot sol.

-Per què ets aquí? –s'atreví a preguntar el 101010.

-És una llarga història... però bàsicament no vaig voler cedir el meu lloc de l'autobús a un 989.

El 101010 va fitar-lo amb sorpresa i admiració.

-De veritat? Ets molt valent! Jo li he trencat la cama a la senyora 999 en un xoc i ara la seva última xifra és un 0.

El 110 va arronsar les celles.

-T'ho faran pagar... Aquest món en què vivim no pot ser tan injust. Les coses han de canviar! Per què, eh, per què les xifres més altes han de tenir més drets? No té ni cap i peus!

-Deixa-ho estar, no hi podem fer res...

-Oi tant que podem! Hem de lluitar per la nostra dignitat com a nombres. No has sentit a parlar mai dels babilonis? Ells solien emprar el 60 com a base, i no pas el 10. I ells també vivien enmig d'abusos, de tirania i de despotisme. Però els partidaris de la base 10 van saber unir-se i vèncer. Malauradament, els nombres no aprenen dels seus errors del passat i tornen a caure en el mateix parany de la injustícia.

L'101010 es va quedar ben parat. Abans les coses havien estat diferents? Aleshores potser sí que es podien modificar...

-Però igualment estem aquí tancats. No podem sortir –digué tristament.

L'110 va eixamplar el somriure.

-T'he de confessar un altre secret. Però aquest és un secret ben gros! M'has de prometre que no ho explicaràs a ningú.

L'101010 el va mirar amb incredulitat i expectació.

-T'ho prometo! Serà un secret entre nosaltres.

-D'acord. Abans de venir aquí vaig estar investigant un llibre molt antic que vaig trobar en una biblioteca. Estava amagat entre uns cofres que provenien de temps molt llunyans. Tractava de màgia negra.

-Màgia negra?! Suposo que ho dius de broma oi? –exclamà l'101010 amb horror.

-És clar que no. És un art molt interessant i molt potent. Escolta'm bé. Tu vols sortir d'aquí sí o no?

-Sí! No desitjo res més.

-Doncs sé com ho pots fer. Els governadors han intentat que la tècnica que ara t'explicaré resti desconeguda, però jo l'he apresada igualment.

L'110 va treure una caixeta de la butxaca lentament. L'obrí amb suavitat i en tragué un petit 2 d'or. L'101010 no entenia res.

-Com se suposa que m'ha d'ajudar aquesta xifra?

-Avui, quan siguin les 12 de la nit, frega't tot tu amb aquest 2 d'or mentre recites les paraules que ara t'ensenyaré. D'aquesta manera, podràs canviar de base!

-Canviar de base?! De veritat és possible? Em pensava que era una llegenda –digué l'101010 emocionat. Era el que sempre havia anhelat.

-Mentre et vagis fregant amb ell aniràs passant de base binària a base decimal. T'aniràs multiplicant per les seves potències. Tens unes quantes hores per aprendre't bé el que has de recitar –l'advertí l'110.

I així passaren la tarda. L'101010 estava ansiós per aprendre i començar una nova vida. Quan ja va ser fosc, l'110 preguntà:

-Estàs segur que seràs capaç de fer-ho?

-I tant! –cridà joiós ell.

-Però m'has de prometre que quan surtis d'aquí lluitaràs per a un futur millor. Fes-ho per mi.

-T'ho prometo.

-Quan t'hagis convertit avisa el guàrdia i explica-li que tu no ets l'101010 i que tot ha estat un error. No tindran cap motiu per retenir-te. Recorda, però, que hi ha un petit inconvenient. L'encanteri dura només fins que surt el sol. I un cop t'has convertit ja no ho podràs tornar a fer mai més. Per aquest motiu jo ja no em puc canviar de base...

-Només?! I no s'hi pot fer res? –es lamentà l'101010.

-No. Aprofita bé les hores que tindràs.

Les campanes sonaren i el 101010 començà a recitar l'encanteri. Sortí el primer $0 \cdot 2^0$ i a continuació un $1 \cdot 2^1$. Les potències s'anaren sumant fins esdevenir $2 + 8 + 32 = 42$. Era el 42! Igual que la seva estimada! Ple de felicitat, el nou 42 mirà joiós el seu aspecte. Li semblava increïble que hagués deixat d'estar format per zeros i uns. Tal com havien acordat, cridà un guàrdia i li assegurà que ell no era el 101010 i que hi havia hagut una equivocació. El guàrdia, confós, revisà bé els papers i li digué que ell no tenia cap antecedent i que per tant podia marxar. Abans de marxar, però, es girà cap al 110 i digué en un murmurí:

-Gràcies.

Es passà la nit caminant per la ciutat. No es podia creure que ningú no l'insultés, ni el discriminés, ni el menyspreés. Aprofità per anar en autobús, per poder entrar a botigues on hi havia cartells que prohibien l'entrada a uns i a zeros, per accedir a les altes zones de la ciutat... Allà la vida nocturna era molt activa. Quan ja estigué cansat decidí entrar en un bar. Mentre prenia la seva beguda en una ampolla de Klein tranquil·lament, la porta es tornà a obrir i entrà la 42 amb unes amigues. Ell no s'ho podia creure. Per primer i últim cop a la seva vida podria establir una conversació amb ella! Ben content, s'aixecà i l'anà a saludar.

-Sembla que compartim les mateixes xifres... Vol que la convidi a una beguda? –li digué amb un somriure.

Ella va riure (havia rigut per un comentari seu!) i respongué:

-És vostè molt agradable. Crec que accepto el convid.

I durant una llarga estona estigueren conversant. El 42 (de fet, el 101010) delirava en un mar de felicitat i no es podia creure tot el que estava succeint. Per primera vegada era respectat i podia compartir la vetllada amb la seva estimada 42. Mentre ella li explicava orgullosa que tota la seva família estava formada per xifres que eren potències de 2, el 42 se sobresaltà. Havia vist que per la porta hi començava a entrar una esclatxa de llum... No! No podia haver passat tan ràpid...

-Què li passa? –preguntà sorpresa la 42.

-R-res... No és res i-i-important... –quequejà atemorit el 42.

De sobte començà a sentir un dolor i es dividí entre 2. Va esdevenir el 21 i el residu de la divisió, 0, aparegué. Es va anar dividint successivament fins que tots els residus i l'últim quocient es van alinear i va tornar a ser l'101010. No quedava ni rastre del 42. Ella se'l va quedar mirant, bocabadada. No s'ho podia creure.

-Què has fet? Què ha passat? Ets un simple 101010?

Ell es va col·locar bé les xifres i es va escurar la gola. Tot el bar l'estava mirant. S'havia produït un canvi de base? No podia ser. L'101010 avançà cap al mig de la sala. Se sentia diferent. Ja no temia aquells nombres. Ja no creia que fossin superiors. Tot allò s'havia acabat.

-Sí, companys, jo sóc en realitat un simple 101010. M'he passat la vida discriminat, insultat i repudiat pel simple fet que només estic format per uns i per zeros. Algun nombre d'aquesta sala em podria explicar per què la xifra 9 té més drets que la xifra 0? Per què considerem que unes xifres són superiors a d'altres? Per què ens segreguem a nosaltres mateixos? No hi ha absolutament cap motiu que ho justifiqui, i és absurd que existeixin desigualtats entre nosaltres a causa del nostre aspecte. Tots som nombres, al

cap i a la fi. Tots ens podem sumar, multiplicar i restar independentment de qui siguem. Les matemàtiques avançarien molt més ràpidament si deixéssim que tothom participés en el nostre progrés, en comptes de deixar de banda aquells que són diferents. Com podem ser capaços d'enfosquir un coneixement tan bell? Per què ens entestem en perdre el temps fent lleis i proclamacions per tal d'anul·lar la felicitat d'altres nombres amb l'únic motiu de creure'ns superiors? Espero que el canvi de base que acabeu de veure vosaltres mateixos serveixi perquè us adoneu de com de supèrflua és l'aparença de les vostres xifres.

Aleshores dirigí la mirada cap a la 42 i afegí:

-I desitjo que, en un futur proper, els nombres com jo que només tenim xifres baixes puguem unir-nos amb els altres. Sense por. Sense desprestigi. Sense odi.

Ella li somrigué.

No es podien ni imaginar que en pocs anys arribaria la informàtica i que els uns i els zeros prendrien una gran importància. Però això és una altra història.